

Pilíšan

(Szentkeresztzi Hírmondó)

Časopis Slovenskej samosprávy v Mlynkoch - december 2009- 4.č.III.(XV.)ročník
A Pilisszentkeresztzi Szlovák Önkormányzat lapja - 2009. december - III.(XV.) évfolyam 4. szám

Správy Slovenskej samosprávy v Mlynkoch – A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat hírei

Dňa 16. novembra na Veľvyslanectve Slovenskej republiky v Budapešti podpísali vzájomnú dohodu o budúcom užívaní nového Slovenského domu v Mlynkoch.

Zmluvu podpísali zástupcovia zainteresovaných organizácií, predseda Celoštátnej slovenskej samosprávy Ján Fuzik, predsedníčka Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Marta Demjénová a predseda Združenia a regionálneho kultúrneho strediska pilíšskych Slovákov Jozef Havelka. Dohoda zakotvuje podmienky budúcej zmluvy o zriadení práva užívania po postavení nového Slovenského domu v Mlynkoch - Strediska pilíšskych Slovákov.

November 16-án a Szlovák Köztársaság Budapesti Nagyövetségén került sor a leendő Szlovák Ház Használati jog alapító szerződésének aláírására.

A szerződést az érintett szervezetek vezetői írták alá: Fuzik János, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke, Demjén Márta, a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat elnöke és Havelka József, a Pilisi Szlovákok Regionális Egyesülete és Kulturális Központja, elnöke. A szerződés meghatározza a későbbiekben elkészítendő szerződés feltételeit, a felépítendő Szlovák Ház-Pilisi Szlovákok Központja működési és használati szabályairól.

19-23 októbra naše deti, spolu s detmi zo Santova a Senváclavu mali možnosť stráviť 5 dní v Partizánskom, kde každý deň navštevovali miestne školy, zúčastnili sa na hodinách, a na spoločných popoludňajších programoch. Ubytované boli u miestnych rodínach, čo bolo veľmi výhodné hlavne z hľadiska používania slovenského jazyka.

Október 19-23 között gyermekeinknek, a szántói és a szentlászlói gyermekekkel együtt, lehetőségük nyílt, hogy öt napot töltsenek a szlovákiai Partizánskéban, ahol minden nap ellátogattak a helyi iskolákba, részt vettek a tanítási órákon, valamint a közös délutáni programokon. A gyermekek helybéli

családoknál voltak elhelyezve, ami főleg a nyelvhasználat szempontjából volt igen előnyös.

4-5 decembra učiteľia hlavne z okolí Píliša sa zúčastnili a metodickom kurze v Hoteli Píliš na Chotárnej skale (Dobogókő). Na kurze, čo financovalo Ministersvo školstva SK, vyučovali lektorky z Bratislavy. Vyučovanie prebiehalo v troch skupinách, zvlášť pre učiteľky materských škôl, a pre učiteľov základných škôl nižšieho a vyššieho stupňa. Lektorky dbali nielen o dobrú náladu, ale aj o to, aby učiteľky dostali „do rúk“ konkrétnu pomoc, a praktické metódy, ktoré úspešne môžu používať v vyučovaní slovenského jazyka. Účastníci kurzu dostali do daru aj najnovšie slovenské učebnice.

December 4-5-én a dobogókői Pilis Hotelben került megrendezésre az a metodikai tanfolyam, amelyen főleg a Pilis környéki pedagógusok vettek részt. A tanfolyamra, amelyet a Szlovák Oktatási Minisztérium finanszírozott, Pozsonyból érkeztek az oktatók. Az oktatás három csoportban folyt: külön az óvónők és külön az alsós ill. a felsős tanárok részére. Az oktatók munkáját dícséri, hogy a tanfolyam nemcsak jó hangulatban folyt, hanem a résztvevők olyan konkrét segítséget és praktikus módszereket kaptak „kézhez”, amelyeket jól tudnak majd használni a szlovák nyelvoktatás során. A résztvevők ajándékba kapták a legújabb szlovák tankönyvek egy-egy példányát is.

Na pozvanie Klubu dôchodcov v Partizánskom, niekoľko našich dôchodcov a budúcich dôchodcov sa zúčastnilo na Mikulášskej slávnosti mesta. Partizánčania nás privítali s takou láskou, že napriek tomu, že niektorí boli v Partizánskom po prvý krát, sme sa od prvej chvíli cítili, ako v kruhu dávných priateľov. Po dobrej zábave sme sa vrátili domov s peknými zážitkami, a pozvánkou na ich ďalšiu akciu.

A partizánskei nyugdíjas klub meghívására, néhány nyugdíjas és jövőbeni nyugdíjas részt vett a város Mikulás-ünnepségén. A helyi lakosok olyan szeretettel fogadtak bennünket, hogy annak ellenére, hogy néhányan első alkalommal jártak Parizáskéban, az első pillanattól kezdve úgy érezte magát mindenki, mintha régi barátai közt lenne. A jó hangulatú mulatság után szép élményekkel és a következő rendezvényükre szóló meghívással tértünk haza.

Zabíjačka

16-ého januára 2010 Slovenská samospráva v Mlynkoch spolu miestnymi podnikateľmi a členmi futbalového klubu usporiada zabíjačku na dvore Slovenského domu. Kto ešte cíti nostalgiu niekdajším domácim zabíjačkám, ale doma už nemá na to možnosť, kto má rád hurky, čerstvé pečené mäso a dobrú slovenskú hudbu, alebo sa len chce dobre cítiť nech sa pridá k nám sobotu ráno.

IV. Pillíška kavalkáda - šiškový festival

13-eho februára 2010 sa usporiada IV. Šiškový festival na dvore základnej školy. V programe, tak ako aj v predošlých rokoch bude fašiangový sprievod a folklórny program, dychovka, program pre deti, súťaž a popoludní na javisku bude mať koncert Tamás Hevesi a hudobná skupina L. Verbanitsa Fuel Money. Kuchar Hotelu Walden sa pokúsi o nový svetový rekord /1,5m/ v pečení obrovskej šišky, a samozrejme aj teraz prosíme každú gazdinku, aby nám upiekla šišky, a priniesla do školy. Podrobnejší program nájdete v časopise.

Disznóvágás

2010. január 16-án a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat, együtt a helyi vállalkozókkal és a focisapat tagjaival disznóvágást rendez a Szlovák Ház udvarán. Aki még érez egy kis nosztalgiát a régi családi disznóvágások iránt, de otthon már nincs rá lehetősége, aki szereti a jó hurkát, a friss sült húst és a jó szlovák zenét, vagy egyszerűen csak jól akarja magát érezni, látogasson el hozzánk szombat reggel.

IV. Pilisi kavalkád - Fánkfesztivál

2010. február 13-án az általános iskola udvarán kerül megrendezésre a IV. Fánkfesztivál. Amint azt már az előző években megszoktuk, a programban lesz farsangi felvonulás, folklórműsor, fúvószenekari koncert, játszóház, arcfestés, jósnő, lovaskocsizás, fánk sütő- és fánkezőverseny délután pedig koncertet ad Hevesi Tamás, valamint Verbanits László zenekara a Fuel Money. A Walden Hotel séfje új óriásfánk rekordot kísérel meg felállítani (1,5m), a Hotel Pilisben pedig ezen a napon szlovák gasztronómiai nap lesz. Természetesen most is kérünk minden háziasszonyt, hogy amennyiben lehetősége és kedve van saját fánkjaival járuljon hozzá a rendezvény sikeréhez. Az otthon sült fánkokat köszönettel várjuk az iskolában. Részletes program január végétől a plakátokon lesz megtalálható.

Chcú zrušiť vidiecke štúdiá MTV

Čo s národnostnými reláciami?

Vzhľadom na to, že v budúročnom rozpočte boli drasticky znížené financie určené na verejnoprávnu Maďarskú televíziu, vedenie inštitúcie sa rozhodlo zrušiť svoje regionálne štúdiá v Segedíne, Pátkostolí a Miškovci. Správy o zatvorení regionálneho štúdiá MTV v Segedíne vyvolali pobúrenie aj v kruhu vedúcich predstaviteľov Békešskej, Čongrádskej, Báčsko-Kiškunskej a Solnočkej župy, ako aj národnostných občanov, najmä Slovákov a Rumunov a ich lídrov v Békešskom regióne, ktorí svoje protesty poslali MTV a vláde.

„Národnostné relácie otvárali okná, cez ktoré sme sa mohli ukázať svetu, mali sme možnosť prezentovať svoje tradície, svoju kultúru. Cez tieto okná aj príslušníci iných menšín a väčšinového národa mohli nahliadnuť do nášho života, teda národnostné televízne programy napomáhajúcej pokojnej spolunažívania sa prihovárali nielen príslušníkom menšín,“ povedal pre internetový portál beol.hu predseda Slovenskej menšinovej samosprávy mesta Békešská Čaba. Juraj Ando zároveň poukázal na to, že ak by malo dôjsť k znemožneniu činnosti niektorého média Maďarov v susednej krajine, určite by to vyvolalo veľké pobúrenie v Maďarsku.

Nestáva sa to prvýkrát, vedenie Maďarskej televízie (MTV) sa už aj v minulosti viackrát snažilo zrušiť svoje regionálne štúdiá, v ktorých sa pripravujú aj magazíny domácich národností. Podľa našich informácií „MTV-vidiek“ už viackrát zachránil práve tento aspekt verejnoprávnej inštitúcie živenej daňovými poplatníkmi. História sa neraz opakuje, tento krát sa však zdá byť situácia skutočne vážna.

Redaktorov národnostných relácií a ďalších pracovníkov tridsaťročných vidieckych tvorivých dielní verejnoprávnej televízie v Segedíne (Szeged), Pátkostolí (Pécs) a Miškovci (Miskolc) sa zbytočne pýtať, ako to v skutočnosti s nimi je, majú prísne zakázané hovoriť o tom, o čom veľa toho ani sami nevedia. Spolu s nami sa údajne aj oni iba v tlači dočítali, že vraj vláda drasticky znížila financie určené MTV zo štátneho rozpočtu, na čo sa vedenie televízie rozhodlo nemenej drasticky šetriť, už ani nie ďalším oslabením, ale úplným odstránením tzv. periférie. Aj keď podľa Ústavy MR „národné a etnické menšiny žijúce v našej vlasti sú štátotvorní činitelia“ (dodajme, žiaľ, neraz iba na papieri), veľmi nás to už ani neprekvapuje, že aj v tejto kauze sme sa aj my ocitli na periférii záujmov. Prešlo niekoľko dní a spomedzi kompetentných akosi nikto sa ani len nesnažil spresniť či vysvetliť, že nemusíme sa obávať, veď verejnoprávna televízia si nemôže dovoliť ohrozovať budúcnosť národnostných a iných verejnospesných relácií, kvôli ktorým vlastne dostáva tie naše daňové forintíky.

Autorovi týchto riadkov pritom nedá pokoja podozrenie, že zase sa stávame iba nástrojmi veľkých manipulátorov v ich nečestnej hre. Ak sa tak veľmi chceme, len sa pokojne hnevajme, samozrejme, nie na nich, ale na tých druhých, veď oni nič - oni muzikanti, za všetko môže dirigent, ktorý inak tiež nič, veď to nie on hrá tak falošne. Práva, status quo, kultúrna autonómia... - takéto hlasy si nechávajú radšej pre svoje symfónie „o žalostnom postavení zahraničných Maďarov“. Keďže pravda údajne skôr-neskôr zvíťazí, popri protestovaní nám zostáva iba veriť, že spolu s nami raz aj tí muzikanti a dirigenti poriadne doplatia na svoje slabé, viac než disharmonické muzicírovanie.

Imrich Fuhl

ŠTUDIJNÝ POBYT V PARTIZÁNSKOM

Vďaka finančnej podpore Slovenskej samosprávy v Mlynkoch mohli stráviť naše deti a deti zo susedných dedín 5 dní na Slovensku, aby sa zdokonalili v slovenčine. Nie prvýkrát sa stretla naša mládež so slovenskou, veď sa už v máji zúšastnili niektorí žiaci našej školy na partizánskej spartakiáde. Je zaujímavé, že zadarmo organizovaná akcia pre stredoškolákov nevyvolala taký záujem v kruhu detí a rodičov, aký by boli očakávali organizátori z oboch strán. Z Mlynkov sa prihlásilo iba 6 detí, ostatné prišli zo Santova a zo Senváclavu. Ako sprevádzajúcej učiteľke sa mi zdalo, ako keby sa mládež z Mlynkov netešila takejto možnosti. Na voľné miesta sa prihlásili deti zo susedných dedín, ktoré sa mimoriadne radovali slovenskej študijnej ceste. Pamätám sa, ako žiačka základnej školy, som sa cítila vynamenanou, keď som od vedenia školy dostala platenú cestu do cudziny. Určite sa odvtedy zmenil svet, aj žiaci, ale mi toho bolo ľúto, keď som videla, že naši hostitelia urobili všetko možné pre nás. Deti predpoludním chodili do školy, jedna skupina do šesťročného gymnázia, druhá polovica na obchodnú akadémiu. Riaditelia a profesori oboch škôl venovali našim deťom výnimočnú

pozornosť. Dve dievčatá navštívili hodiny základnej školy Rudolfa Jašíka, kde usporiadali spomínanú spartakiádu. Práve v tom týždni mali žiaci deň jabĺk, keď štvrtá trieda pripravila pre žiakov nižšieho stupňa športové hry a všetci účastníci dostali ako odmenu čerstvé jablká. Spoločne sme sa stravovali v školskej jedálni na hlavnom námestí, kde sme si mohli vybrať z troch druhov jedál. Popoludnia sme strávili spoločne so slovenskými deťmi a s našou hlavnou organizárkou, Táňou Böhmovou. Mali sme bohatý program: hrali sme bowling, navštívili sme bojnícky zámok a kaštieľ v Brodzanoch, v pastoračnom centre sme boli na slovenskej omši a na posledný večer organizovali pre študentov slovenskú diskotéku. Deti bývali v rodinách, čo bolo pre nich veľmi užitočné, veď stále hovorili po slovensky. Na záver môžem konštatovať, že sa deti naozaj veľa naučili a veľmi dobre sa cítili v Partizánskom. Kto sa neprihlásil, môže ľutovať, že vynechal

takúto možnosť. V mene žiakov ďakujem Táni Böhmovej (zo slovenskej strany), aj Slovenskej samospráve v Mlynkoch, za organizáciu a za možnosť. Dúfam, že sa im podarí aj na budúce organizovať takúto akciu pre našu mládež.

Silvia Glücklichová Šalgaiová

Partizánske:

je okresné mesto, ležiace na juhu Trenčianskeho kraja. Tam založil Tomáš Baťa jeho fabriku, ktorá funguje aj teraz, vyrábajú v nej obuvi, a preto môžeme vidieť tú krásnu topánku vo vysokými podpätkami v meste. My sme mali možnosť tam stráviť 5 dní, od 19. do 23. októbra.

Bývali sme u jednej rodiny dvaja, predpoludním sme boli v škole v Partizánskom. Do triedy sme chodili sami, museli sme používať slovenský jazyk, mohli sme cvičiť živú slovenčinu. Ja som chodila do triedy, ktorá bola špecifikovaná na sociológiu, a preto som sa mohla učiť sociológiu, špeciálnu pedagogiku.

Popoludní sme mali zaujímavé programy, boli sme v kašteli, v zámku, hrali sme bowling, a zoznamovali sme sa s mestom. Ja som sa cítila tam veľmi dobre, a ďakujem za pekný zážitok.

Anna Feketeová

Pilíšan

(Szentkeresztli Hírmondó)

A Pilisszentkeresztli Szlovák Önkormányzat ingyenes lapja

Felelős kiadó: Pilisszentkeresztli Szlovák Önkormányzat

Felelős szerkesztő:

Papucsek Hilda

Nyomdai előkészítés, grafikai szerkesztés:

B. EST. Nyomda Bt.

1037 Budapest, Bojtár u. 37.

Tel: 1-450-19-45

Kiadó és szerkesztőség címe:

2098 Pilisszentkereszt Fő u. 14.

Telefon: 30-217-82-90

e-mail: pilisan@freemail.hu

Megjelenik: 800 példányban

Nysz.: 163/02154/2007

Pilisszentlászlóról érkezett: Öt nap Szlovákiában

(Kiss Péter összeállítása)

Biztosan sokan hallottatok róla, hogy az elmúlt hónapban a nyolcadik osztályosok közül hatan a szlovákiai Partizanske-ba (Simony) utaztak. A kékvölgyi gyerekek szlovák nemzetiségű pilisszentkeresztí és pilisszántói gyerekekkel utaztak közösen, Salgai Szilvia tanító nével, kinek férje, Glück Márton sofőrként szállt be a buliba. A mi önként jelentkező waldorfosaink nem bánták meg, hogy kiutaztak, ahogy azt Oláh Rea alábbi szavai is igazoják.

OR: Elsősorban úgy gondoltam, hogy ez egy jó „buli” lesz, ahol jó társaságban együtt lehetünk néhány napot, másodsorban vonzó volt, hogy egy rövid időre kiszakadhatok az itthoni hétköznapiakból.

KP: Kik szervezték az utat?

OR: A Pilisszentkeresztí Szlovák Önkormányzattól jött a lehetőség, hogy néhányan csatlakozhatunk a programhoz, amelynek az volt a célja, hogy egy szlovák iskolában töltsünk el öt napot.

KP: Szóval tanulással töltöttétek az időt?

OR: Az ott töltött idő alatt, rendszeren - mint az ottani diákok - bejártunk az iskolába. Szétosztottak bennünket különböző osztályokba, ahol részt vettünk a tanórákon. Az oktatás természetesen szlovák nyelven zajlott, így mi is kénytelenek voltunk elővenni az itthon tanultakat. Ez többé-kevésbé sikerült. Az órákon inkább rajzos feladatokat kaptunk, de volt olyan tanár, aki bevont minket egy-egy könnyebb szóbeli munkába is.

KP: Mit csináltak az iskolán kívül, a szabad időtökben?

OR: Minden napra jutott valami program. Voltunk bowling klubban, látogatást tettünk egy várban és egy kastélyban is, ahol sok érdekes dolgot láttunk, de megnehezítette a dolgunkat, hogy az idegenvezető szlovák nyelven tájékoztatott minket. Eljutottunk egy csillagvizsgálóba is, ami nagyon tetszett nekem, de természetesen ott is minden információt szlovákul kaptunk. Az egyik este pedig egy olyan klubban voltunk, ami egy templom alatt volt és ettől nagyon különlegesnek tűnt az egész.

KP: Ezek szerint szlovák nyelvből plusz órákat kaptatok.

OR: Igen. Tulajdonképpen az egész programnak ez volt a fő célja, a szlovák nyelv gyakorlása, nyelvi környezetben. Ráadásul az elhelyezésünk is ennek jegyében lett megoldva, mert ottani családoknál szállásoltak el bennünket. Mi, Kópházi Csengével (8. oszt.) egy nagyon kedves, egyedülálló nőnél laktunk, aki igyekezett minket mindenben kiszolgálni. Reggelit és vacsorát például nála kaptunk, ebédet pedig a közös iskolai étkezdében.

KP: A legközelebbi, hasonló útra is jelentkeznél?

OR: Azt hiszem, igen. Jól éreztem magam az öt nap alatt.

Páví krúžok v Blatnom

V roku 2008 sme oslavovali 25. výročie nášho priateľstva s dychovkou Šarfianka. V tomto roku v jeseň sme sa rozhodli, že navštívime našich kamarátov na spoločnú besedu, veď sme sa už dávno nevideli. Onedlho prišla pozvánka, aby sme spolu zažili krásne chvíle v Blatnom a v okolí. Práve bolo „Vinobranie v Modré”. Po spoločnom obede sme sa vybrali do Modry, kde sme videli veľký jarmok, ohromný počet ľudí, ktorí sa veľmi dobre cítili, pozerali ľudový tanec, pili burčák. Keď sme už ustali, vybrali sme sa na chatu Fúgelku v Dubovej, kde sme mali ubytovanie. Po spoločnej večeri do tanca hrala Šarfianka.

Na druhý deň po veľkej omši, kde hrala Šarfianka a na konci spieval náš páví krúžok, sme išli na spoločný obed.

Rozlúčka bola ako vždy veľmi smutná, lebo sme už ako veľká rodina, ktorá je rada keď jej členovia sú spolu.

Tieto spoločné chvíle prechádzky, obedy a večere, návštevy v rodinách vždy viac a viac upevnia naše priateľstvo.

Katarina Sziveková

Őszi szüreti kirándulás Blatnéban.

Testvéreközségünk Sárfiánka zenészeinek meghívására Pávákörünk tagjai és kísérek saját költségünkön, szeptember 26-27-én két napos kiránduláson vettünk részt Blatnéban, és Modrában. Az odautazáskor kedves meghívásra meglátogattuk új otthonába régi barátunkat Juraj Migas volt nagykövetet, és kedves feleségét. A látogatásra elkísértek minket Blatnei barátaink is. Mint az esküvőn szokásos élő zenével vonultunk a vendéglátóinkhoz, akik nagy örömmel és óriási vendéglátással viszonzták a látogatásunkat. Ezután Blatnéban a helyi Termelőszövetkezetnél vártak minket ebéddel. Rövid pihenő után közösen ellátogattunk Modrába, ahol részt vettünk a szüreti fesztiválon. Esti órákban mentünk a közeli szálláshelyünkre, ahol közös vacsora után zenés este keretében beszélgetve, énekelve és táncolva örültünk egymásnak, és annak, hogy újra együtt lehetünk. Az este folyamán meglátogattuk minket Juraj Migas, aki jó szokását megtartva megtáncoltatta asszonyainkat, és közösen énekelt férjjeinkkel. Másnap szokásainkat megtartva részt vettünk a vasárnapi szentmisén, ahol az új plébánosuk köszöntött minket, és kiemelte annak fontosságát, hogy a szlovák nyelvű vallásosságunk megtartása milyen nagyon fontos. Öröm és meghatottság volt látni, hogy a nyolcvanhárom éves nyugdíjas plébánossal együtt misézett az új plébános, aki megígérte, hogy ellátogat hozzánk, hogy a mi templomunkban is mondhasson szlováknyelven misét. Mise után szétszéledve mentünk a családokhoz látogatni. Majd ismét a Termelő -szövetkezetnél vettünk részt az ünnepi ebéden, ahol megígértük egymásnak, hogy ha szerényen de akkor is legalább évente egyszer találkozni fogunk. Külön köszönjük a Blatnei polgármesternek, hogy a Határon Túli Szlovákok Hivatalával közösen biztosították a kétnapos ott tartózkodásunk étkezési, és szállásköltségeket.

Havelka József

Členovia Folklórneho súboru Pilíš a Spievajúca mládež slovenská z Mlynkov Vystúpili v Novom Budíne

Na verejnom zasadnutí Slovenskej samosprávy XI. obvodu Budapešti slávnostnú náladu navodili členovia Folklórneho súboru Pilíš a Spievajúca mládež slovenská z Mlynkov, ktorí predstavili svoj nový adventný program Otvorte brány dokorán. Spevácky zbor Spievajúca mládež slovenská vznikol v roku 2006. Mladí členovia zboru sa venujú pestovaniu slovenského folklóru, klasickej a duchovnej piesne a hudby. CSS vydala CD platňu zboru, vedúcim ktorého je Levente Galda, pod názvom Vyznanie. Po otváracom kultúrnom bloku predsedníčka novobudínskeho slovenského voleného zboru Ildika Klauszová-Fúziková referovala o tohoročnej činnosti samosprávy, ktorá úzko spolupracuje s našim súborom Pilíš. Slovenskí poslanci XI. obvodu sa aktívne podieľali o. i. na príprave a realizácii ekumenického biblického tábora Celoštátnej slovenskej samosprávy, ekumenického týždňa

modlitieb za jednotu kresťanov, pútnickej cesty na Slovensko a spoločného slovensko-maďarského dňa modlitieb v Mátraverebélyi. I. Klauszová-Fúziková pripomenula, že od 1. júna pôsobí v Maďarsku dôstojný pán Stanislav Brtoš, ktorý má na starosti pastoračiu slovenských katolíkov v Maďarsku a okrem pilíšskych osád slúži sväte omše aj v kostole sv. Jozefa na Námestí Mihálya Horvátha. Dôstojný pán Brtoš bol prítomný aj na tomto podujatí. V adventnej meditácii sa s prítomnými podelil o svoje myšlienky. Aj ukončenie podujatia sa nieslo v slávnostnej atmosfére. Zapálili sviece na adventnom venci, pričom záver patril ďalšiemu bloku adventného kultúrneho programu Mlynčanov a dobrotám, bez ktorých je predvianočné obdobie nemysliteľné: varenému vínu, pilíšskym kapustníkom a sladkostiam.

(B-L)

XV. ročník Memoriálu Márie Švolíkovej v Kozárovciach s Mlynčanmi

Memoriál, ktorého XV. ročníksakonalvKozárovciach, v najsevernejšej časti Levického okresu, patrí k tradičným podujatiam venovaným ľudovej piesni a každoročne sa na ňom zúčastňujú diváci zo širokého okolia. Venovaný je pamiatke na kozárovskú rodáčku, zakladateľku folklórnej skupiny Lipka, speváčku a zberateľku ľudovej piesne a zvykov našich predkov. Postupom času sa menil charakter memoriálu od súťažnej podoby k prehliadkovej. Najskôr bol zameraný na piesne z okolitého regiónu, posledné ročníky už zdobia aj slovenské piesne zachovávané Slovákmi v zahraničí. Tento rok sa divákovi predstavili Spevácka skupina Lipka, Janka Slížiková s päťročnou dcérou Soničkou (Kozárovce), Spevácka zložka Folklórneho súboru Pilíš pod vedením Levente Galdu z obce Mlynky (Pilisszentkereszt), Mária Egyűdová (Kozárovce), Spevácka skupina Limbačka, Janka Tencerová

(Nová Baňa), Renata Majerová (Zvolen), Andrea Harmadyová (Rybník), Spevácka skupina súboru Praslica (Kozárovce), Andrea a Martina Kanošové z Telgártu, Ivan Slávik zo súboru Šafárik z Nového Sadu (Srbsko) a Katarína Királyová z Mlynkov. Na záver divákov potešila svojim spevom „krstná mama memoriálu“ Angela Vargicová. Účinkujúcich doprevádzala Ľudová hudba

PONITRAN vedená Mariánom Járekom. Prekrásne nedeľné popoludnie uzavrel za organizátorov podujatia predseda MO Matice slovenskej Igor Benčať poďakovaním všetkým, ktorí pridali pomocnú ruku k príprave podujatia, vzácnym hosťom i divákovi ktorým sa zasa podarilo nesklamať očakávania a vytvorili krásnu atmosféru pre účinkujúcich. Zaznel tiež prísľub, že budúci ročník memoriálu bude zasa trochu iný a tak sa priaznivci podujatia majú na čo tešiť.

(mn-hl)

Stretnutie tanečníkov v Rétšágu s mlynskými školákmi

Vďaka finančnej podpore Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Celoštátnej slovenskej samosprávy a Verejnoprospešnej nadácie Zväzu Slovákov v Maďarsku Lipa sa v Rétšágu po šiesty raz stretli detské a mládežnícke folklórne skupiny. Miestna slovenská samospráva usporiadala stretnutie v prvú novembrovú sobotu v divadelnej sále kultúrneho domu. Účastníkov a obecnosť privítala po slovensky a po maďarsky predsedníčka slovenského voleného zboru Silvia Glűcková Šalgaiová, ktorá predstavila vystupujúce súbory a poďakovala sa sponzorom.

V kultúrnom programe ako prví vystúpili tanečníci zo Slovenska, mládežnícky tanečný súbor Vatra z Tlmáč. V troch blokoch predviedol nielen krásne tamojšie tance, ale aj obdivuhodné ľudové kroje. Vďaka živej hudbe tanečného súboru Vatra sa naše stretnutie stalo ozajstným folklórnym popoludním. Mlynski školáci a folklórne skupiny z Pataku, Nógrádmarcalu a Nagyoroszi, ako aj miestni tanečníci materskej a základnej školy, zožali veľký úspech. Dúfame, že o rok sa nám podarí zorganizovať takéto stretnutie za podobných podmienok..

Silvia Glűcková Šalgaiová

A PILISSZENTKERESZTÉRT KULTURÁLIS EGYESÜLET ÉVZÁRÓ BESZÁMOLÓJA

A nyár folyamán bejegyzett Pilisszentkeresztért Kulturális Egyesület (PKE) 2009. október 29-én tartotta első, egyben évértékelő közgyűlését a helyi Kultúrházban. Bár a civilszervezeti forma havonta többletköltséget ró az amúgy is önfenntartó csoport tagjai vállára (ld. terembérelti díj, tagdíjak, koreográfusi díj stb.), a hivatalos megalakulás azonban – többek között – a pályázati rendszer előírásai miatt vált elengedhetetlenül szükségessé és – a fennállás, ill. megmaradás érdekében – égetően sürgőssé a hagyományörző Pilis Néptáncgyűttes / Folklorny súbort Pilíš számára.

Egyebek mellett az Elnökség munkájának beszámolója, a mögöttünk álló eseménydús és fellépésekben igencsak gazdag esztendőre való visszatekintés, valamint a jövő évre tervezett programjaink szerepeltek nyilvános közgyűlésünk előre meghirdetett napirendi pontjai között.

Közös sikerként értékeljük, hogy falunk két lakója Pilisszentkeresztért – „Pre Mlynky” Emlékérmert vehetett át idén az Egyesületünk felterjesztése nyomán. Méltán megérdemelt kitüntetésükhöz ezúton még egyszer szívből gratulálunk Nekik, s egyúttal hálásan köszönjük községünk fejlődése érdekében kifejtett áldozatos és sokrétű munkájukat.

Az Egyesület felnőtt, valamint „Szépkorúak” táncsoportja és/vagy kórusa 2009-ben is számos rendezvényen, nemzetközi tánc- és népdalfesztiválon, illetve egyházzenei találkozókon és koncerten képviselte szülőfalunkat a helyi eseményeken túl, így – a teljesség igénye nélkül – Csobánkán, Szentendrén, Mátraverebély-Szentkúton, Zsámbékon, Budapesten, Dombegyházon, Püspökhatvanban, Péteriben, valamint Szlovákiában (Pozsony, Nitra, Párkány, Kozárovce). Augusztusban lengyelországi továbbképzésen vettünk részt. A szarvasi minősítő versenyre forráshiány miatt sajnos nem tudtunk jelentkezni.

2010. április 17-én rendezzük meg az immár hagyományná vált, nagyszerű, a „Táncosok Napja” elnevezésű önálló,

egész estés programunkat, az UNESCO által 1982-ben meghirdetett Táncvilágnap – mint a táncművészet legnagyobb és világszerte táncelőadásokkal ünnepelt eseménye – alkalmából és annak tiszteletére, amelyet – szokás szerint – batusos bál követ majd a népszerű „Mondschein Kapelle” kíséretében, illetve vendég együttes(ek) részvételével, akiknek kiléte egyelőre maradjon meglepetés...

Amennyiben tevékenységünket támogatásra méltónak ítélik, úgy továbbra is várjuk a táncsoport munkáját bármilyen módon segítő nagylelkű felajánlásokat – mintegy pártoló tagsági díjként vagy önkéntes hozzájárulás alapján a Takarékszövetkezetben vezetett bankszámlaszámunkra történő befizetéssel –, amelyeket a lassan a feledés homályába tűnő, autentikus helyi népviselet tagjaink számára történő elkészítésére, megvarrására kívánunk fordítani, ezáltal bővíve Pilisszentkereszt kulturális gazdagságát és sokszínűségét.

Végül ezúton is köszönjük koreográfusunk, Urbanics László egész éves, kitartó és fáradhatatlan munkáját, amely által folyamatosan bővülő repertoárral örvendeztethetjük meg kedves és mindig lelkes közönségünket. Ószinte köszönettel tartozunk továbbá mindazok szolgálatkészségéért, bizalmáért és az Egyesületünk fejlődése érdekében kifejtett tevékenységéért, akik folyamatosan segítik a múlt értékeit féltve őrző, ápoló s a jövő generációkra átörökítő közösségünk mindennapi munkáját, így támogatván bennünket.

Továbbra is nagyszerűen hívnunk örömmel várunk minden táncolni vágyó vagy énekelni szerető hagyománytisztelőt és népzenekevelőt tagjaink sorába!

A Pilis Néptáncgyűttes nevében, adventi üdvözléssel:

*Galda Levente
a Pilisszentkeresztért
Kulturális Egyesület elnöke*

Chotárna skala - Metodický kurz pre učiteľov slovenčiny Aby prehovorili „cudzím materinským jazykom“

Slovenská samospráva v Mlynkoch s odbornou garanciou Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského (UK) v Bratislave a vďaka pomoci a finančnej podpore Ministerstva školstva Slovenskej republiky usporiadala metodický kurz pre učiteľov slovenského jazyka materských a základných škôl. Účasť na kurze, ktorý sa konal 4. a 5. decembra v Hoteli Pilíš na Chotárnej skale (Dobogókő), bola bezplatná, zúčastnilo sa na ňom dvadsať záujemcov. Organizátori sa pri zostavovaní programu snažili maximálne zohľadniť prosby a nároky pedagógov ohľadne tematiky kurzu. Zrejme aj preto napokon nešlo „iba“ o sériu prednášok s hlavným zameraním na slovenský jazyk a vlastivedu, ale aj o efektívnu prácu v skupinkách a najmä o to, ako pomôcť oživiť reč. Hostia

zo Slovenska (nielen v prenesenom zmysle slova) neprišli s prázdnyimi rukami, priniesli do daru našim pilíšskym materským a základným školám pekné a vzácne publikácie.

Metodike výučby v materských školách, najmä rozvíjaniu tvorivosti detí predškolského veku, sa naše pilíšske učiteľky venovali pod vedením Doc. PhDr. Evy Füllöpovej z Pedagogickej fakulty UK. Zvlášť hovorili o práci s nadanými deťmi a o hrách detí predškolského veku v rámci rozvojového vzdelávania. Vedúca Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky z Pedagogickej fakulty UK Prof. PhDr. Mária Kožuchová sa s našimi pedagógmi podelila o svoje skúsenosti z oblasti metodiky výučby a inováčných prístupov vo vlastivede na 1. stupni základných škôl. Na túto tému nadväzovala ďalšia

lektorka Mgr. Eva Líšková (Metodicko-pedagogické centrum Bratislava) rozoberaním otázky rozvoja slovnej zásoby a komunikačných zručností žiakov, ako aj možností, ktoré skrývajú didaktické hry v predmetoch v nižších ročníkoch základných škôl so zameraním na rozšírenie slovnej zásoby a rozvíjanie komunikačných zručností žiakov. Nemenej zaujímavou problematikou je jazyková správnosť ako súčasť jazykovej kultúry a rozvíjanie materinského jazyka prostredníctvom jazykových hier. Účastníčky kurzu sa týmito témami a didaktickými otázkami výučby slovenského jazyka na základných školách venovali pod vedením PhDr. Alexandry Húskovej z bratislavského Metodicko-pedagogického centra. Pilíšski pedagógovia, spomedzi ktorých mnohí pravidelne pripravujú svojich zverencov nielen na účinkovanie v kultúrnych programoch, ale aj na štátnu skúšku zo slovenského jazyka, si s veľkým záujmom vypočuli prednášku profesorky Slovenského gymnázia v Budapešti. Júlia Marloková-Szabóová sa s nimi podelila o svoje bohaté skúsenosti z vyučovania slovenského jazyka (tentokrát vyslovene) v zrkadle štátnych skúšok, teda z hľadiska prípravy žiakov na skúšku vo

vychýrenej „Rigó ulici“, čiže v budapeštianskom Stredisku pre doškoľovanie v cudzom jazyku (ITK).

V prestávke kurzu sme oslovili lektorku PhDr. Alexandru Húskovú, aby nám zhrnula svoje dojmy a skúsenosti zo stretnutia s pilíšskymi pedagógmi, o. i. pokiaľ ide o aplikovanie osvedčených metód na naše pomery. Z citového hľadiska nám, samozrejme, ide o slovenčinu ako materinský jazyk (predkov dnešných žiakov), realita a prax si však podľa mnohých odborníkov vyžadujú prístup akoby šlo skôr o cudzí jazyk. Tak teda ako je to s tým našim strateným či cudzím materinským jazykom z pohľadu nezaujatej expertky z našej materskej krajiny?

- Z môjho pohľadu pravda je asi niekde v strede. Bolo by nespravodlivé hovoriť v tejto súvislosti o cudzom jazyku. Pre väčšinu pilíšskych detí totiž slovenčina je materinským jazykom, i keď už medzi sebou ani ich rodičia bežne nie veľmi komunikujú po slovensky. Ja to vnímam ako špecifickú skupinu ľudí so slovenským materinským jazykom, samozrejme, poznačený nielen nárečím, ale aj inojazyčným prostredím. V prípade vašich žiakov by malo ísť najmä o

to, aby sa po slovensky rozhovori. Viem, že to nie je ľahká vec, viem, že majú týždenne iba štyri hodiny slovenčiny, že z domáceho prostredia si prinášajú iba veľmi skromné jazykové znalosti, teda že nevedia ešte poriadne po slovensky. Vychádzať musíme z reality, ale cieľ je ten istý ako v prípade učenia sa hociktorého jazyka, aby sa žiaci dokázali v ňom vyjadrovať. Nie náhodou sme sa aj tentoraz zamerali najmä na didaktické hry a nie povedzme na gramatiku. Cieľom je, aby deti hovorili, i keď spočiatku s chybami. Učiteľ by si mal všimnúť iba tie základné chyby, neprerušovať, nezastaviť ich a zhodnotiť ich výkon až dodatočne, neosobne a spoločne. Žiak totiž nemôže mať pocit, že keď pedagóg ho aj tak po každom slove zastaví a opraví. Dôležité je, aby žiak stratil zábrany hovoriť...

O podobných otázkach sme sa porozprávali s mnohými účastníkmi kurzu, vrátane santovského učiteľa, rodáka z Mlynkov Ľudovíta Papučka, podľa ktorého podujatie bolo nesmierne užitočné a poučné, plné v každomdenných práci vhodne využiteľných praktických skúseností a rád. Pána učiteľa sme sa tiež spýtali na stav toho nášho spomínaného „cudzího materinského jazyka“ v nižších ročníkoch základných škôl pod Pilíšom:

- Naozaj už iba niekoľko detí prichádza do škôlky či do školy s tým, že v rodine sa aspoň čosi naučili po slovensky.

Aj to zvyčajne nie od svojich rodičov, skôr počúvajúc svojich starých rodičov, ktorí sa zato u nás dodnes zhovárajú medzi sebou po našom. Väčšina detí v materskej a základnej škole prakticky to, čo vie, vie od nás, od pedagógov. V poslednom čase však zaznamenávame isté oživenie záujmu. Je čoraz viac rodičov, ktorí napriek tomu, že oni sami nehovoria po slovensky, vyslovene žiadajú, aby sa ich deti naučili jazyk predkov a nespoliehajú sa pri tom iba na školu. Sú ochotní v záujme toho aj niečo urobiť, počnúť tým, že pravidelne im púšťajú slovenské filmy, televízne programy, až po individuálnu prípravu na štátnu skúšku zo slovenského jazyka.

I. Fuhl

Slovenskému Mikulášovi treba po slovensky...

Na Mikuláša sa veľká sála Spoločenského domu v Mlynkoch aj v tomto roku naplnila radostným štebotom detí. Hoci pri prestretých stoloch usilovne pracovali, aby nakreslili niečo pekné pre netrpezlivo očakávaného uja s veľkou bielou bradou, v ich ligotavých očiach bolo vidieť nielen vzrušenie, ale aj veľkú radosť. Spoločným spevom piesní o Mikulášovi sa ich nálada ešte stupňovala, keď napokon začuli hlas zvonca... Do miestnosti vstúpil Mikuláš a odrazu všetci stíchli, aby mu o chvíľu o to veselšie zaspievali už známe piesne. Mikuláš si sadol do kresla a rad radom si vypočul všetky slovenské piesne a básne, ktoré mu zaspievali a zarecitovali odvážnejšie deti na javisku. Z predchádzajúcich mikulášskych stretnutí Slovenskej samosprávy v Mlynkoch tí trochu väčší už veľmi dobre vedia, že slovenskému Mikulášovi treba všetko po slovensky... Produkcie náš pillášky Mikuláš odmenil krásnymi slovenskými obrázkovými knihami a deti s radostným úsmevom na tvári utekali za mamičkami a babičkami, aby im ukázali, čo dostali. Mikuláš bol dobrosrdečný a priniesol darčeky aj tým deťom, ktoré neboli dost' smelé, aby vystúpili na javisku, alebo boli také malé, že ešte nevedeli hovoriť. Po speve na rozlúčku Mikuláš deťom prisľúbil, že ak budú dobré, a naučia sa ďalšie slovenské pesničky a básničky, príde k nim aj o rok.

Marta Demjénová

Szlovák Mikulás

December 7-én a Községi Ház nagy terme gyermekek örömteli csivitelésével telt meg. Bár a kicsik a megterített asztalok mellett szorgalmasan dolgoztak, hogy valami szépet rajzoljanak a Mikulásnak, csillogó szemekben izgalommal és örömmel teli várakozás jeleit lehetett látni. A közös télapós dalok eléneklésével a hangulat egyre fokozódott, míg végül meghallották a Télapó csengettyűjének hangját...Mind elhallgattak, amikor az ajtón belépett a Mikulás, de aztán annál vidámabban énekeltek el a már ismert dalokat. A Mikulás leült a székre, és sorban meghallgatta a bátrabb gyermekeket, akik szlovák verseket és dalokat adtak elő a színpadon. A produkciókat szép, színes, szlovák képeskönyvekkel jutalmazta, és a gyermekek arcukon boldog mosollyal futottak anyjukhoz és nagymamájukhoz, hogy megmutassák, mit kaptak a Télapótól. A Mikulás pedig nagyon jószívű volt, és magajándékozta azokat a gyermekeket is, akik még nem voltak elég bátrak ahhoz, hogy a színpadon szerepeljenek, vagy olyan kicsik voltak, hogy még beszélni sem tudnak. A búcsúének után a Mikulás megígérte a gyerekeknek, hogy ha továbbra is jól viselkednek, és további szlovák dalokat és verseket tanulnak meg, akkor jövőre is eljön közéljük.

Demjén Márta

A Mikulás meglátogatta a nyugdíjasokat is

Amikor megérkeztünk Partizánskéba, a főtéren varázslatos karácsonyi világ várt bennünket. A fákat és az oszlopokat ezernyi színes lámpácska díszítette, a szökőkút helyén gyönyörű karácsonyi fények világítottak, és a polgármesteri hivatal teraszán lévő karácsonyfa mögöl karácsonyi dallamok szűrődtek.

A helyi lakosok olyan szeretettel fogadtak bennünket, annak ellenére, hogy néhányan első alkalommal jártak Parizáskéban, hogy az első pillanattól kezdve otthon érezhettük magunkat.

A Mikulás a helyi művelődési házban sóval, kenyérral na meg egy kupica pálinkával várt bennünket, majd átkísért a nagyterembe, amely már megtelt a helyi nyugdíjasklub tagjaival. A teremben szépen megterített asztal fogadott. A rendezvény fő szervezője, A. Martinekóvá, a nyugdíjasklub vezetője, valamint a város polgármestere már régi ismerősökként köszöntött bennünket.

Elkezdődött a mulatság, és mire megérkezett a Mikulás, már mindenki jól kitáncolta magát. Nyugdíjasaink hangulatát csak emelte, hogy több – már a nyugdíjas olimpiáról ismert - „fiatalember” kérte őket táncra. A Mikulás mindenkit megajándékozott, és amikor meggyőződünk arról, hogy a polgármester is szépen kitisztította a cipőjét, mi is átadtuk a magyarországi Mikulás üdvözlését és ajándékait.

A vacsora után folytatódott a mulatság. A zene kitűnő volt, úgyhogy jó hangulatban mulattunk egészen éjfélig. Vendéglátóink el sem akartak engedni bennünket, így hát búcsúzóul még részt vettünk egy közös táncban. Szép élményekkel és a következő nyugdíjas olimpiára szóló meghívóval tértünk haza.

Marta Demjénová

Mikulás navštívil aj dôchodcov

Keď sme prišli do Partizánskeho, na hlavnom námestí nás čakal čarovný vianočný svet. Stromy a stĺpy boli ozdobené tisícmi farebnými lampičkami, na mieste fontány svietili krásne vianočné svietielka, a spoza ozdobeného vianočného stromčeka na terasy mestského úradu bolo počuť vianočné melódie.

Partizánčania aj napriek tomu, že niektorí z nás boli v ich meste po prvýkrát, aj teraz nás privítali s takou láskou, že už v prvej chvíli sme sa mohli cítiť, ako doma.

Mikulás nás čakal v kultúrnom dome, a privítal nás s chlebom, soľou a pálenkou, a potom nás zaviedol do dôchodcami preplnenej sály, kde nás čakal pekne prestretý stôl. Hlavná organizátorka, pani Martinekóvá, vedúca dôchodcovského klubu a primátor mesta nás pozdravili už ako starých známych.

Začala sa zábava, a kým prišiel Mikulás sme sa uz všetci dobre vytancovali. Náladu našich dôchodcov len stupňovalo, že do tanca ich pozvali už ich známi z olympiády dôchodcov. Od Mikuláš každí dostal malý darček, a keď sme sa presvedčili, že aj primátor má pekne vyčistené topánky, aj my sme odovzdali prítomným pozdrav a darčeky Mikuláša z Maďarska.

Po večery sa pokračovala zábava. Hudba bola výborná, takže sme sa zabávali v dobrej nálade až do polnoci. Naši hostitelia nás ani nechceli pustiť, a tak na rozlúčku sme si zatancovali všetci spolu vo veľkom kruhu. Vrátili sme sa s peknými zážitkami, a s pozvánkou na ďalšiu olympiádu v Partizánskom.

Adventi vásár

Advent harmadik vasárnapján az emlékparkban korán reggel már nagy sürgés-forgás volt. Az eladók, felnőttek és gyerekek szorgos kezekkel rakták ki a portékájukat sátraikban, mire ½.9 órakor kezdődött miséről az emberek kijöttek a templomból, addigra már minden a helyén volt. Az első, amire az ember felfigyelt az, hogy minden évben több az eladó, nagyobb és

szélesebb a kínálat. Lehetett venni gyerekek által készített karácsonyi díszeket, játékokat, cukrászsüteményeket, mézet, képeket, könyveket, és még sok-sok érdekes szép tárgyat. Személy szerint nekem óriási élmény volt látni, hogy az eladók között nagyon sokan voltak falunkból, ezen belül is sok volt a gyerek és fiatal. Elismerés jár azoknak, akik nyolc évvel ezelőtt úttörőként kezdték az adventi vásárt, a kezdeti kisebb kudarcok sem vették el a kedvüket, és hittek abban, hogy az elképzelésüket egyszer majd siker koronázza. Gratulálok nekik, és minden bátor árusítónak. Az adventi vásár most már beépült falunk minden évben megrendezésre kerülő programjai közé, és azt hiszem, hogy ez a kezdeményezés mindnyájunk számára a karácsonyhoz illő igazi kellemes vidám programmá vált.

Adventny jarmok

Spolok Drienkový kvet (Somvirág) v Mlynkoch usporiadal 13. decembra v miestnom pietnom parku Adventny jarmok. Tretia adventná nedeľa sa začínala rušno pre dospelých a deti, ktoré usilovne vykladali v stánkoch ponúkané tovary.

Ludia vychádzajúci po omši z kostola si už mohli vyberať z bohatej ponuky, všetko bolo na svojom mieste. Prvé, čo si človek všimol, že z roka na rok pribúda jarmočníkov a širšia je aj ponuka. Na výber boli ľudovoumelecké výrobky, vianočné ozdoby, ktoré zhotovili deti, hračky, cukrárenské výrobky, med, obrazy a knihy (aj slovenská antológia Pod Pillišom). Zážitkom bolo vidieť medzi predavačmi mladých Mlynčanov a miestne deti. Adventny jarmok usporiadali v Mlynkoch po prvýkrát pred ôsmimi rokmi, stal sa tradičnou veselou predvianočnou akciou.

Havelka József

Karácsonyi koncert a Teleki-Vattai Kastélyban Pomázon.

Barátaink jóvoltából személyesen élvezhettem Széplaki Zoltán által vezetett Pomázi ifjúsági Fúvószenekear Karácsonyi koncert előadását. Az élmény feledhetetlen volt, a zsúfoltságig megtelt nézők szűnni nem akaró tapsa is jelezte, hogy ezek a fiatalok ismerik mesterük minden rezzenését. Mintha egy híres koncerten lettem volna olyan profizmus sugárzott a fiatal zenészekből. A műsor alatt próbáltam megszámolni, hogy hány fiatal van falunkból a zenekarban. Hamar feladtam a számolást, mert tájékozatlanságomból eredően fogalmam sem volt, hogy valójában hány fiatal játszik az együttesben. Viszont ezen az estén számomra világossá vált, hogy falunkban nagyon sok fiatal van, aki különböző helyeken, együttesekben képviseli

falunkat, kulturális követként képvisel minket, és mi velem együtt sokan még nem is ismerjük őket. Ezért így Karácsony előtt minden fiatalnak szeretnék köszönetet mondani azért, hogy falunk követeként öregbíti hírnevünket. Köszönet nektek a produkcióért, köszönet szüleiteknek az önként vállalt anyagi és egyéb áldozatvállalásért. Remélem, hogy egyszer lehetősége lesz falunk vezetőségének felfigyelni a sok gyöngyszemre, és valamilyen módon segíti majd őket vállalatukban, amit ez idáig ingyen önzetlenül tesznek. Van mit tanulnunk felnőtteknek a fiataljainktól! És ahogy a koncert végén Széplaki Zoltántól elhangzott, békés karácsonyt jövőre újra találkozunk.

Havelka József

Patakföldi földes út története az elmúlt húsz évben!

A történések visszanyúlnak egészen 1992-re, amikor is az akkori polgármester a testület tiltakozása ellenére úgy döntött, hogy a tavaszi nagy vizek gyors elvezetése érdekében egy új árkot épít a régi kacsaringós árok mellé, ezzel együtt a földutat tovább tolta a magántulajdonban lévő szántóföldekre. Az ötlet nem vált be, mert az első tavaszi áradás elmosta a patakföldek alját, és a víz az árokban felgyorsulva elöntötte az egész Kossuth utcát. Akkor óriási lakossági felháborodást váltott ki a lakosok között a következő ciklusban az Önkormányzat betemettette az árkot, a régi árkot kitisztította és az utat visszaállította a régi helyére. Az élet ment a maga útján, a tulajdonosok, akik még művelték a földjeiket azok javították az utat, terelték a vizet vissza a patakba. Sok évvel utána a mostani önkormányzat, Kht.-ja, darált aszfalttal terítette le, a földutat, ami sajnos kidobott pénz lett, mert az eső rövid időn belül elmosta a nem odavaló aszfaltot. Idén ősszel az önkormányzat, vagy a Kft.-vé átalakult cége újra árkot épített, és még durvábban a földekre

tolva az utat leterítette azzal a darált aszfalttal mely már egyszer bizonyította, hogy nem odavaló, és a földön nem képes ellenállni a földekről érkező víznek. A mostani munkának két nagyon fontos hiányossága van, melynek helyreállítása újabb tetemes pénzébe kerül az önkormányzatnak, vagyis nekünk. Az első nagy gond, hogy kimérés nélkül, a tulajdonosok hozzájárulása nélkül a földekre építettek utat. Ebből később számtalan pere lehet a jelenlegi, és a jövőre felálló új önkormányzatnak. A másik nagy gond az, hogy a Pilis irányából a szántóföldekről lejövő vízzel szembe nincs megvédve az út, ezért az eső rövid időn belül el fogja mosni. A végeredmény tehát a következő: Kétszer terítették le szabálytalanul a patakföldi utat, nem tudjuk, hogy mennyiért, az eső ezt is el fogja mosni, vagyis kidobott pénz, ami sok más feladatra kellett volna fordítani! Végezetül felmerül a kérdés, ki a felelős, és vajon számon lesz e kérve rajta, hogy a közpénzt ilyen módon pazarolja.

Havelka József

Ako sa „Lésková stud'enka“ stala svätou?

Voláká Kozáčka robila ve vinohrade. A vella robil aj starí Dušánek. Kopalí vinohrad. Velká horúčava bola. Ked sa už blížilo polenňe, Kozáčka sa chistali obeduvat a hovorá:

- Pán Dušánek, pome k temu močáru, najíme sa, a napijeme sa tam aj vodi. Tam je dobrá studená voda.

- Ach, já račí ňebuďem obeduvat - hovorá - v takéj horúčave až ta íst?! Zatál dójďem aj domu.

- Ale či idete lebo ňé, já idem. Já sa tam najprv napijem, potom sa naobedujem chutňejší.

Išli ta, a na tem močári sa kúpali tri bílé holubi. Lebo kačice, lebo čo to bolo. A tedi, ďe je ten dvor, to ból len takí močár. A zato hovorá temu Lésková stud'enka, lebo okolo z tich brehov také pozohibované lésky boli. Zohnuté, samá léška to tam bolo. Aj temu jáрку zato hovorá Léskoví járek.

Potom že jak sa tam babrali s tú vodu, aj sa napili, naobedovali, raz že sa jím ukázal taký obraz nad tým močárom. Mladá žena držala v rukách rozťáhnutí pás a bolo na ňem napísané volačo. Oňi, teda tá stará Kozáčka, ňeveďeli aňi čítat, aňi písat. Tedi analfabetí boli. Potom sa vrátili do vinohradu.

- Ach, pán Dušánek, kebi boli veďeli, čo sem já tam videla, boli bi išli!

- A čo také?

- Ked sem ta došla, boli tam tri bílé holubi, sa kúpali v tem močári. Najella sem sa, a potom jak sem sa tam babrala s tú vodu, jeden obraz sa zjavil nad tým močárom. Mladá žena mala v rukách pás a volačo tam bolo napísané, dva rádkí.

- A čo?

- Já ňevím čítat, já ňevím čo to bolo!

- Napíšte také jak čo to tam bolo!

- Já ňevím aňi písat, jako to napíšem?

Potom že starí vitáhli jeden štek, ostrúhali z nožom na končito a hovorá: - No čil si zmisliťe dobre jako to tam bolo, také čárki aj kolečká píšte jak čo sťe tam videli napísané. Volačo sa z teho ada vidarí. Vičítáme volačo z teho.

- ňevím já písat!

- No len - dali jím ten štek - no píšte! Tak, jak sťe to tam videli. Píšte to aj vi tak!

Začali volačo písat, tak bárjako. ňeveďeli že volačo aj napišu. A potom raz len hovorá:

- No, už sem napisala, tak jak čo to tam bolo.

Starí sa chitíli a porát prečítali, že:

TU JÁ PREBÍVÁM, MATKA BOŽÁ.

Bolo to napísané. A to bol tu prvý záznak, lebo také žena, čo ňeví aňi čítat, aňi písat, a tak to napisala, aby to druhí mohel prečítat.

Potom to poviprávali farárovi, farár zas viskupovi, viskup zas čo já vím ešče komu, potom došli volákí ven pozret to, aj tú starú Kozáčku, mnohorázi sa jích domohali, aj teho Dušánka, jako to bolo, čo to bolo... Potom vimisleli, že tak to je svaté místo. Navešali tam kadejakích obrazov, potom ňeskúr oltár, a čil vimisleli, že volákú kapličku tam vistavá. Takí kostelíček volákí. Lebo tam aj že sa mnohí uzdraveli. Ked ból volado ňezdraví, tam že si okúpal nohi v téj barine čo to teče ven už od tich šrámkov a potom mu bolo lachší. Šak, pravda, ked si volado umije nohi ve vode, už mu je lachší. Aj chutňejší zaspí. Má lachšé nohi.

- A volačo sem čul, lebo od vás, lebo od druhého, o jakéjsik velkéj žabe.

- Bola tam velká žaba, že jak opálka. Jenna žena ta chodívali tak sporádat. A na tú hovorili, že to su bosorka, že sa veďá obrátit na žabu. A volado tam raz videl takú velikú žabu. Tá že naňho tak mruškala. Báł sa jéj a išel preč. Ale zato k téj studenke chodá aj z Peštu na vodu. Aj od šelikál. Každí si nabere vodi domu.

*Gregor Papuček
Foto: Imrich Fuhl*

Slovenské sväté omše

V rímskokatolíckom Kostole Svätého kríža v Mlynkoch každú druhú nedeľu o 18.00 hodine slúži slovenské sväté omše farár z Leányfalu Zoltán Szalay.

V Kostole sv. Antona Paduánskeho v Santove slúži sväté omše každú stredu o 18. hodine (v zimnom období) a každú druhú nedeľu v mesiaci o 10.30 hodine vdp. Stanislav Brtoš.

V Kostole Panny Márie v Pilišskej Čabe, vo Veľkom chráme, sa konajú slovenské sväté omše každú druhú nedeľu v mesiaci o 9. hodine.

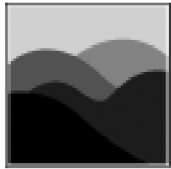
V Kostole svätého Jozefa v Budapešti (Námestie M. Horvátha) usporadúvajú slovenské sväté omše každú prvú

nedeľu v mesiaci o 10.30 hod. Slovenskú svätú omšu slúži vdp. Stanislav Brtoš.

Podpilišska krížovka

Milí naši krajanovia, viete, že pod Pilišom sa krížovky nerodili ako hríby po daždi. Ale táto sa už rodila. Tešilo by nás, keby ste sa s ňou čím viacerí pohrali, a keby ste ju aj vylúštili. V okienku dnešnej krížovky máme krásny obrázok, ozdobu z bytu niektorých našich predkov s nápisom: Panna Mária oroduj za nás. My sme tú krásnu vetu trochu rozšírili, obraciame sa na Pannu Máriu aj s ďalšou prosbou, ktorá je pre všetkých Pilišanov nesmierne dôležitá. Toto pokračovanie nájdete v 1. a 2. časti tajničky. Ak sa vám ho podarí vylúštiť, odovzdajte v kvetinárstve Hermína. (Fó u. 47.) Úspešných lúštitel'ov odmeníme.

P	zhromažďovala do zbierky	1	Laco Lampert	naš najväčší vrch					
plazivý živočích, opačne									
jestvovali									
nie nás			liter čistiaci prášok						
ÍVER miešane					hmyz podobný včele	miestnosť v dome na skladovanie		značka dusíka	nástroj na štiepanie
ohrada pre ovce, opačne							Nora Krausová fínsky epos		
moju osobu, opačne				protivník, súper vlhkomylný porast				rímskych 50 množstvo nulové	
začiatok ľufu!			žiaci šamanizmu kiloamper						
parad...., rajčina					vnútro doliny! značka uránu				
Pomôcky: KOŠIAR ŠAŠINA VAJZLÍK	2	N							dvanásť mesiacov
	začiatok Ázie!!! znovu		aj, kratšie naša pramať		akčný výbor čiastočne najväčší!			značka polomeru egyptská rieka	
premena						český súhlas rovnaké spoluhl.			
štátna značka Rakúska		pilišsky zbojník rímskych 50							
... dovňa, výrobňa sladu				zobral					AUTOR: Gregor Papuček

Walden
HOTEL

Szilveszterezzen Dobogókőn!

Szilveszteri vacsora csomag

9 900 Ft / fő

Szilveszter esti gálavacsora

Rákkoktél/szárnyaskoktél

Fácán erőleves fürjtojással, vele főtt hússal

Erdei gombás szarvaspörkölt
házi burgonya fánkkal

Malacsült birsalmás, pezsgős párolt
káposztával, hagymás tört burgonyával

Aszalt gyümölcsökkel tűzdelt pulykaérmék,
áfonyás raguval, vadrizzzsel

Lazacsteak tejszínes, mandulás spárgával,
vajás kerti zöldségekkel

Sajtvariációk

Vegyes édes ízelítők

Éjfél menü:

Korhelyleves

Roppanós virsli, mustár, torma

Üdvözlő ital, éjfélkor pezsgő!

Egész éjjel zene, tánc, mulatozás

Egész napos programok:

Bűvész

Zenekar

Táncbemutató

Tűzijáték

Tombola

Koktélbár

INGYENES GYEREKSZILVESZTER!

Szeretettel várjuk Önöket 14 órától!

Információ, foglalás:

Tel: +36 26 347 681; e-mail: info@waldenhotel.hu

www.waldenhotel.hu

„Last minute” Szilveszter

4 éjszakás foglalás esetén 2 ajándék éjszaka
3 éjszakás foglalás esetén 1 ajándék éjszaka
kap ajándékba, melyet február 28-ig vehet igénybe

Csomagajánlatunk

Szállás kétágyas szobában

Késői szobaelhagyás

Gazdag büféreggeli

Félpanziós ellátás 1, 2 ill. 3 este

Szilveszter esti gálavacsora

Minden este zene, tánc, mulatozás

Naponta színes programok

Masszázsízelítő 25 percben

Szauna használat

Parkoló biztosítása

WIFI– ingyenes internet-hozzáférés

Játszóház, kézműves foglalkozások

Ingyenes gyerekszilveszter

Lovas szán, tűzijáték, borkóstoló

... és még számos meglepetés!

Kétágyas szoba

79.800,- Ft / fő / 4 éj +2 ajándék éjszaka

65.900,- Ft / fő / 3 éj +1 ajándék éjszaka

48.600,- Ft / fő / 2 éj

Apartman

2 felnőtt és 2 gyermek (12 év alatti) részére:

56.400,- Ft / fő / 4 éj + 2 ajándék éjszaka

47.000,- Ft / fő / 3 éj +1 ajándék éjszaka

31.900,- Ft / fő / 2 éj

Idegenforgalmi adó: 330,- Ft / fő / éj,

amely 18 –70 év közötti fizetendő

Programjaink

December 30-án — táncbár, karaoke ...

December 31-én — gálaműsor, zene, tánc, tombola, tűzijáték ...

2010. Január 1-én — fut a lovas szán forralt borral,

teadélután, este virtuális kaszinó ...

2010. Január 2-án — borkóstoló tangóharmonikással

... és még számos meglepetés

O čom sú Vianoce Duchovná stránka vianočných sviatkov

Zimný slnovrat - Saturnálie - Vianoce

Faktom je, že zimný slnovrat odjakživa cez tisícročia fascinoval spoločenstvo ľudí. Napríklad v Ríme na toto obdobie pripadali saturnálie a opálie (oslavy boha osív Saturna a bohyně roľníctva Ops). Počas sviatkov nik nepracoval a Rimania sa navzájom navštevovali, dávali si darčeky (najmä dievčatám bábiky, vraj aby boli plodné), boli to časy typické na oslavy a hostiny.

Nie je veľa tých kresťanov, ktorí by nepoznali príbeh narodenia Ježiška v Betleheme. V každom prípade je príbeh o svätej rodine: Márii, Jozefovi, jasičkách so slamou a troch mudrcoch veľmi dojímavý. Na severnej pologuli však ľudia chápali túto udalosť ako zrodenie sa nového roka, keď sa dni predlžujú. Slnko je v mnohých náboženstvách spojené so zrodením hlavného Boha. Takže počas zimných sviatkov sa oslavoval NOVÝ ŽIVOT, boli znamením príchodu NOVÉHO ROKA. Takže v severných krajinách, kam kresťanstvo prišlo neskôr, sa viac presadilo označenie pohanských sviatkov

Sviatky vykúpenia, pokoja a lásky - Vianoce

Vianoce 24. a 25. decembra slávia na celom svete už dve miliardy kresťanov. Pripomínajú si narodenie Ježiša Krista v Betleheme - po hebrejsky Dom chleba, meste asi osem kilometrov južne od Jeruzalema. Podľa kresťanského chápania to znamená vtelenie Boha, jeho vstup do dejín ľudí, ktorým daroval spásu. V meste Betleheme stojí od 4. storočia Bazilika Narodenia Pána, jedna z najvýraznejších chrámových stavieb Konštantína veľkého. Ako vieme, tak polemiky, kedy sa narodil Kristus, pretrvávajú dodnes a netýkali sa iba presného roku jeho narodenia, ale aj dňa a mesiaca. Historickým časom cirkev ustálila deň narodenia Ježiška na 25. december a možné je i to, že pri určovaní tohto dátumu vychádzala aj z pohanských zvykov zimného slnovratu, keďže uvedené je cítiť zo samotného názvu „VIANOCE.“ Slávenie 25. decembra ako narodenie Ježiša je doložené po prvý raz z roku 336 v Ríme. Spočiatku narodenie Pána nemalo svoj osobitný sviatok a pripomínalo sa na Východe spolu s inými „zjaveniami Pána“ 6. januára. Na Západe sa v polovici 4. storočia začala objavovať osobitná spomienka Božieho narodenia 25. decembra. Podľa

jednej hypotézy sa tento termín vypočítal od 25. marca, keď sa všeobecne slávil sviatok Zvestovania Pána, keď archanjel Gabriel zvestoval Márii, že bude Kristovou matkou. Ďalšia hypotéza hovorí o novej kresťanskej interpretácii rímskeho pohanského sviatku narodenia Slnka (Natalis Solis invicti). Rímski kresťania ho začali sláviť ako vlastný sviatok Narodenia Krista - ako Slnka na základe biblických citátov. Tento dátum bol všeobecne prijatý a rýchlo sa ujal. Na základe odlišných tradícií slávia kresťania rôznych cirkví Vianoce v rozdielnych termínoch. Katolíci, protestanti a časť pravoslávia slávia Vianoce 25. decembra podľa gregoriánskeho kalendára. Iná časť pravoslávnych veriacich, vrátane pravoslávnych na Slovensku, oslavuje vianočné sviatky podľa juliánskeho kalendára 6. a 7. januára. Juliánskym kalendárom sa riadi napríklad pravoslávna cirkev v Jeruzaleme, Česku, na Slovensku, Poľsku, Rusku, na Ukrajine, Srbsku, v Gruzínsku ako i niektoré staré východné cirkvi. Pravoslávne cirkvi Carihradu, Alexandrie, Rumunska, Bulharska, Grécka a sýrsko-pravoslávna cirkev používajú gregoriánsky kalendár

Zjavenie Pána

Zjavenie Pána je zjavením Ježiša Krista ako Mesiáša Izraela, Božieho Syna a Spasiteľa sveta a spolu s Ježišovým krstom v Jordáne a svadbou v Káne sa slávi poklona Ježiškovi zo strany „mudrcov“, ktorí prišli z Východu. V mudrcoch, ako predstaviteľoch okolitých pohanských náboženstiev, evanjelium vidí prvotné národy, ktoré prijímajú dobrú zvesť o spáse skrze vtelenie Ježiša Krista. Príchod mudrcov do Jeruzalema s cieľom pokloniť sa židovskému kráľovi ukazuje, že hľadajú v Izraeli toho, ktorý bude kráľom národov. Ich príchod predstavuje, že pohania sa môžu klaňať Ježišovi Božiemu Synovi a Spasiteľovi sveta, ale len ak sa obrátia k židom a príjmu od nich mesiášske prisľúbenie, ako sa nachádza v Starom zákone. Zjavenie Pána zvestuje, že všetky národy vstupujú do rodiny patriarchov a nadobúdajú „výsady vyvoleného ľudu“.

Útek do Egypta a povraždenie neviniatok sú prejavom temna odporujúceho svetlu a celý Kristov život bol poznačený prenasledovaním a jeho vlastní majú na ňom podiel. Jeho návrat z Egypta pripomína exodus a predstavuje Ježiša ako definitívneho osloboditeľa.

Štedrá večera

Srdcia sa nám vždy silno roztlkli, keď matka zatukala zvonku na dvere so zažatou sviecou v ruke a košíkom ovocia s medom, cesnakom, jabĺčkami, orechmi, hruškami, slivkami, pečenými gaštanmi, hroznom, obláčkami na ktorých bola položená vetvička jedličky hovoriac to čarovné a tajomné slovo:

-"Otvárajte!"

-My sme sa jej z izbičky pýtali:

-"Čo nesiete?"

Ona nám odpovedala:

-"Hojné Božské požehnanie a kráľovstva nebeského obsiahnutie!

Toto opakovala tri krát a na ten tretí krát vstúpila do izbičky hovoriac kresťanský pozdrav:

„Pochválený buď Ježiš Kristus!“

Odpovedali sme jej:

-"Naveky amen!"

Nasledoval jej vinš:

-"Vinšujem Vám šťastný Štedrý večer,

aby Vám dal Pán Boh zdravia, šťastia,

hojného Božského požehnania

a po smrti kráľovstvo nebeské obsiahnuť."

Pristúpila k stolu, položila naň košík s ovocím a nasledovali modlitby, požehnanie na čelo znakom kríža s cesnakom namočeným do medu, hádzanie orechov na všetky štyri svetové strany ako symbol zvestovania dobrej správy, pozdravenie všetkých ľudí, ktorí ako my čakajú na príchod Spasiteľa sveta...

ŠTEDRÁ VEČERA plná tajomstva v očakávaní, kedy Ježiško prinesie darčeky pod stromček, večera, pri ktorej sme nesmeli zabudnúť na našu kozičku, kačky, zajace, sliepky, húsky, prasiatko, psíka a zo všetkého čo sme jedli im odložiť na tanierik. Kozičke oblátka s medom a makové pupačky i kúsok jablíčka, kačkám oblátka s chlebíkom a pupačkami, zajačkom oblátka a starý tvrdý chlebík (taký bol vždy nachystaný kvôli kvásku na nový chlebík), sliepočkám chlebíka a pupačky, húskam chlebík s oblátkami a pupačkami, prasiatku s oblátka, jablíčko i hrušku a slivku, psíkovi zo smaženej ryby a zemiakov, oblátka s medom i pupačky, a ešte sme dávali z večere aj rybkám, ktoré sme mali v studni, hodili sme im oblátka. Musela som ísť von ku chlieviku a kurínu ako prvá a sama s tanierikom a jedlom od večere a dobre počúvať, z ktorej strany zabreše pes, vraj z tej svetovej strany, odkiaľ budem počuť brechot psa, budem mať budúceho ženicha (je to sranda, mám z tej svetovej strany dnes manžela, odkiaľ každoročne brechal dedinského kováča pes!)

Po večeri, ďakovnej modlitbe a speve kresťanských vianočných piesní, po mne všetci vyšli von, aby sme nakŕmili zvieratká. Matka vždy vzala z otičky slamy za malú náruč a dala z nej kozičke i prasiatku pod nohy so slovami:

„Priniesli sme vám teplo, pokoj a dobroty zo štedrovečerného stola,

aby vám bolo s nami tak dobre,

ako je nám v rodine,

aby ste nás mali radi

ako my máme vás ,

aby ste nášmu prinášali úžitok,

nech môžeme spolu oslavovať Boha... „

Po tejto reči pobozkala svoje zvieratká, pohľadila ich a robila som to po nej aj ja a priznám sa, na toto som sa veľmi tešila, rada som obdarovávala zvieratká, lebo som ich mala veľmi rada.

Potom som delila všetkým, čo bolo nachystané na tanieriku. Medzitým matka samozrejme stihla vbehnúť dnu, položiť balíčky pod stromček a vybehnúť späť tváriac sa, že bola na záchod, ktorý sme mali vonku za domom. Po večeri a s veľkou radosťou a vďakou sme spievali a išli sa podeliť s ňou a zavinšovať šťastný Štedrý večer k najbližšej rodine, tete či strynej a pred polnocou sme všetci (i teta, strýc, strýna s rodinami) išli pešo dva kilometre do farského kostola v susednej dedine Jacovce na polnočnú omšu.

V kostole bol určitý nepísaný poriadok. Matky stáli hneď za deťmi. V laviciach sedeli zväčša len prestárlí a chorí ľudia. Vzadu kostola sedeli i stáli chlapi a takisto na „chórusy“, kde boli speváci a organista. V strednej uličke kostola stáli ženy, mládenci stáli vpredu pred oltárom po pravej strane a dievky stáli pred oltárom vpredu po ľavej strane. Takisto dievčence stáli vpredu vľavo a chlapi pred mládenkami vpravo pred oltárom

Ako rodina politického väzňa sme neoplývali bohatstvom na majetok, boli sme chudobní. Otcova matka nám takmer každý rok robila - na naše pomery drahé - čokoládové kolekcie, ktoré po štedrej večeri delila všetkým svojim vnúčatám a mala ich neúrekom vzhľadom k faktu, že mala 6 detí. To bol každoročný „Ježiškovský“ darček od nej - kolekcie rovnakým dielom všetkým vnúčencom bez rodielu. Robievala to z 5 dávok a keďže práškový cukor bol vždy drahší v obchode, vyrobila si ho doma, teda mlela na makovom mlynčeku (mlynček však bol vysoko kvalitný, pretože doslova „lisoval“ mak a cukor spracoval na prášok - nie ako dnes, mak prejde takmer nezomletý cez mlynček (!) a kryštálový cukor nemelie na prášok, ale len na menšie kryštálky). Formičky boli zvieracie, teda kohútiky, žabky, raky, ryby, ovečky, sliepočky, kozičky, zajačiky, húsky, kačky a okrem toho hviezdíčky, žalude, stromčeky, srdiečka, kolieska a Jezuliatko.

Poznámka:

Takéto čokoládové dobroty robila pre „oblevákov“ aj na Veľkú noc, ale len z jednej dávky pre deti z rodiny, ostatní dostávali uvarené a pomalované slepačie vajčička.

Symboly sviatočného stola

Vianočné obyčaje boli pre menších vianočným tajomstvom a pre dospelých symbolikou, ktorá spája rodinu v dobrom i v zlom. Gazda ráno (24.decembra - v štedrovečerný deň) obviazal stromy slamou, aby pocítili teplo Štedrého dňa a na jeseň priniesli bohatú úrodu.

Ešte pred štedrou večerou bolo treba urobiť obrady, ktoré mali rodinu ochrániť pred zlými duchmi a trápeniami, pole a záhradu pred pohromami a statok pred chorobami. Rodina sa zoradila do sprievodu, na ktorého čele kráčal gazda s kadidlom v ruke. Za ním gazdiná robila cesnakom kríže na dverách a oknách domu, bránke do dvora a na vrátnych maštale. Cesnaku

sa vraj strašidlá, zlí duchovia a bosorky veľmi báli. Rodičov nasledovali so sviečkami deti a všetci odriekali otčenáš. Kadidlom, plamienkami sviečok a modlitbou prosila rodina o pomoc nebeského otca. Samotné odhodlanie odplasiť zlých duchov a odvrátiť všetky nešťastia demonštrovala morálne silná a súdržná rodina.

Potom išiel gazda spolu s gazdinou a celou rodinou, hlavne deťmi do maštale, kde vložil dobytku do tlám kúsok oblátka natretej cesnakom. Verilo sa, že to pomôže celý rok odháňať choroby. Gazdiná zase nad teľnou kravou prelomila prvý upečený koláč so želaním, aby sa kravička šťastne otelila.

Képgaléria

